



Kaşgar'dan Endülüs'e
TÜRK - İSLÂM ŞEHİRLERİ
SEMPOZYUMLARI
2011 / Bursa Şehrengizi

BURSA ŞEHRENGİZİ SONUÇ BİLDİRGESİ

Türkiye Mühendisler ve Mimarlar Birliği, Türk Dünyası Mimarlık ve Şehircilik Kurultayları'nın ardından Türk-İslam kültür ve uygarlık eserlerinin ortaya çıkarılması, korunması; ilmî ve akademik seviyede sorunlarının tartışılıp çözüm yollarının bulunması ve tanıtımlarının yapılması amacıyla Kaşgar'dan Endülüs'e Türk-İslam Şehirleri Sempozyumlarını gerçekleştirme kararı almıştır. Belirlenen amaçlar doğrultusunda sempozyumların ilki 28-30 Nisan 2011 tarihleri arasında Bursa Şehrengizi: Bir Cihan Devletinin Doğduğu Şehir, Bursa adıyla Bursa'da gerçekleştirilmiştir.

“Bursa Şehrengizi: Bir Cihan Devletinin Doğduğu Şehir, Bursa Sempozyumu'na 28 ülkeden toplam 55 bilim adamı ve araştırmacı katılmış; 40 bildiri sunulmuş ve bu bildiriler prestij kitabı olarak yayımlanmıştır.

Bursa Valiliğinin ev sahipliğinde, Türkiye Mühendisler ve Mimarlar Birliği'nin organizasyonunda, Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı TÜRKSOY'un koordinatörlüğünde, Türk Dünyası Sanatçılar ve Yazarlar Vakfı TÜRKSAV, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Bursa Yıldırım Belediyesi ve Osmangazi Belediyesi'nin desteklerinde gerçekleştirilen sempozyumda sunulan bildiriler sonrasında yapılan değerlendirmeler ışığında aşağıdaki kararlar alınmıştır: 100. yılı kutlanmakta olan Sönmeyen Ocak Türk Ocakları Genel Başkanı Sayın Nuri Gürgür Beyin Başkanlığında 55 üyeden oluşan Bilim Kurulunun müşterek kararları ile Sempozyum sonrasında yapılan değerlendirmeler ışığında 9 maddeden oluşan Sonuç Bildirgesi kararı alınmıştır.

1. Türk-İslam şehirleri, Türk-İslam kültür ve uygarlığına, yaşayış ve inanışına ait maddî ve manevî değerlerin somutlaştırıldığı ve kurumsal hâle getirildiği eşsiz mekânlarıdır. Kaşgar'dan Endülüs'e Türk-İslam Şehirleri Sempozyumları ile ilgili şehirlerin tarihleri araştırılarak gün yüzüne çıkarılacak; bugünkü durumları değerlendirilerek yarınları için yeni önlemler alınacaktır.

2. İpek Yolu ticaretinin merkezî şehirlerinden Bursa, coğrafi yapısı, stratejik konumu ve verimli arazileri sebebiyle tarihin her döneminde farklı boyların, milletlerin ve devletlerin ilgi merkezi olmuş; 1326 yılında tam anlamıyla Türklerin eline geçtikten sonra da yapılan kervansaraylar, hanlar, hamamlar, medreseler, camiler, külliyyelerle Türk-İslam mimarisine uygun hâle getirilmiştir. Son yıllarda kentsel dönüşüm projeleriyle şehrin tarihî dokusuna gölge düşürecek bazı yapılaşmaların olduğu görülmektedir. Başta Bursa olmak üzere tarihî şehirlerde

restorasyon, konservasyon ve röleve çalışmalarına ağırlık verilip desteklenmeli; tarihî dokunun muhafazası için de azamî özen gösterilmelidir.

3. Türk-İslam şehirlerindeki kültür ve uygarlık eserlerinin ortaya çıkarılması, korunması; ilmî ve akademik seviyede sorunlarının tartışılıp çözüm yollarının bulunması ve tanıtımlarının yapılması amacıyla "Akil Adamlar / Aksakallar Heyeti" oluşturulmalıdır.

4. Tarihî Türk-İslam şehirleriyle ilgili bilimsel ve akademik araştırma ve incelemeler, arkeolojik kazılar yapacak ekipler oluşturulmalı; bu hususta Türk-İslam ülkelerindeki üniversiteler ve diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği sağlanmalıdır.

5. Tarihî Türk-İslam şehirleriyle ilgili kültür, sanat, edebiyat, mimarlık ve mühendislik çalışmalarına önem verilmeli; söz konusu alanlarda yapılan ve gerçekleştirilen bilimsel ve akademik nitelikli eserler / yayınlar ödüllendirilmelidir.

6. Tarihî Türk-İslam şehirlerindeki kültür ve uygarlık eserlerinin envanteri çıkarılıp albümleri, katalogları ve belgesel görselleri hazırlanmalı; hazırlanan eserler çok dilli olarak yayımlanmalıdır.

7. Mevcut kent müzeleri envanter bakımından zenginleştirilmeli; kent müzelerinin olmadığı illerde / ilçelerde bu tür kültür ve uygarlık merkezlerinin yapılması teşvik edilerek genç nesillere kentleri bütün yönleriyle tanıma imkânı sağlanmalıdır.

8. Şehirlerin mimari dokusu kadar çevresel faktörler de göz önüne bulundurularak yeşil alanlar artırılıp özellikle tarihî sit alanlarının etrafı gecekondu ve metruk binalardan temizlenmeli; rekreasyon alanları ve kültür tesisleri ile tamamlanmalıdır.

9. Altı ayda bir yapılması planlanan Kaşgar'dan Endülüs'e Türk-İslam Şehirleri Sempozyumlarının ikincisinin Abdullah TUKAY yılı münasebetiyle Rusya Federasyonu Tataristan Cumhuriyeti'nin Başkenti Kazan'da "Kazan Şehrengizi" olarak icra edilmesi kararlaştırılmıştır.